

NACIONALNI PROGRAM
Borba protiv korupcije

Ministarstvo unutarnjih poslova
Republike Hrvatske

Sadržaj

Uvod.....	2
Što je korupcija?.....	2
Tko može biti korumpiran?.....	2
Gdje se pojavljuje korupcija?	2
Kako se boriti protiv korupcije?.....	2
Zakonski okvir	3
Strategija suzbijanja korupcije	3
Prioritetni ciljevi u realizaciji Strategije su:	3
AFCOS mreža	4
Za suzbijanje korupcije trebamo i vašu suradnju	4

Uvod

Korupcija predstavlja društveno neprihvatljivu pojavu koja izravno ugrožava ljudska prava, razara moral te ugrožava stabilnost i gospodarski napredak države. Osim što je u suprotnosti s pozitivnim zakonskim propisima, ona predstavlja i devijaciju temeljnih društvenih načela. Stoga borba protiv korupcije predstavlja osnovni preduvjet za razvoj otvorenog i demokratskog društva.

Što je korupcija?

U najširem smislu korupcijom se smatra svaki oblik zlouporabe ovlasti radi osobne ili skupne koristi, bilo da se radi o javnom ili privatnom sektoru.

Tko može biti korumpiran?

Korumpiranom se smatra svaka službena ili odgovorna osoba koja radi osobne koristi ili koristi skupine kojoj pripada zanemari opći interes koji je dužna štiti s obzirom na položaj i ovlasti koje su joj povjerene. Korupcijom se smatra i kada građanin nudi ili pristaje na davanje zatraženog mita.

Gdje se pojavljuje korupcija?

Korupcija se pojavljuje u gotovo svim područjima života i djelovanja, od javnih institucija, preko politike, do gospodarstva i poslovanja s inozemstvom.

Kako se boriti protiv korupcije?

Moderni zakoni, učinkovita policija i sudstvo samo su neke od nužnih pretpostavki. Uspješna borba protiv korupcije traži aktivno sudjelovanje građana na tri razine.

Ne zaboravimo da nas Zakon štiti čak i ako smo dali mito na zahtjev službene ili odgovorne osobe, ako smo to dojavili nadležnim tijelima prije nego su to sama saznala, ili ako smo im to dojavili ne znajući da oni to već znaju. Ako smo na ovakav način postupili, sud će nam vratiti imovinsku korist ili dar kojeg smo prethodno predali putem mita.

- **Kod sebe i drugih razvijamo visoku svijest o štetnosti korupcije** - izražavamo svoj stav da je nužno izbaciti korupciju iz sredine u kojoj živimo i radimo, vlastitim primjerom utječemo na druge, čvrsto držimo svoj stav, no znamo da to traži puno vremena
- **Odbacujemo ponudu da sudjelujemo u korupciji** - shvaćamo da smo, ako se prepustimo korupciji, nanijeli društvu u kojem živimo štetu koja je mnogo veća od koristi koju smo ostvarili, svjesni smo da se izlažemo udaru kaznene sankcije, svjesni smo nemoralnosti tog čina i na kraju, ako popustimo, svjesni smo da našim postupanjem hranimo i potičemo korumpirane da jačaju svoje pozicije
- **Suradujemo s tijelima kaznenog progona** - želimo spriječiti korupciju u kojoj sudjeluju osobe za koje nema nade da će odustati na vlastitu inicijativu, već samo ukoliko budu spriječeni djelovanjem zakonskih sredstava pravne države.

Zakonski okvir

Okvir za protukorupcijske mjere u Republici Hrvatskoj svoje uporište nalazi u odredbama kaznenog zakonodavstva, Zakona o USKOK-u te međunarodnim pravnim instrumentima kojima je Republika Hrvatska pristupila. Ključni međunarodni dokumenti su Kaznenopravna konvencija o korupciji, Dodatni protokol uz Kaznenopravnu konvenciju o korupciji, Građanskopravna konvencija o korupciji, te Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije. Ostala zakonska regulativa kojom se u Hrvatskoj određuje ovo područje je: Zakon o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, Zakon o zaštiti svjedoka, Zakon o sprječavanju pranja novca, Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima, te Zakon o pravu na pristup informacijama.

Strategija suzbijanja korupcije

Republika Hrvatska kontinuirano strateški promišlja, provodi i nadograđuje sustav antikorupcijskih mjera, počevši od Nacionalnog programa za borbu protiv korupcije iz 2002. godine i pripadajućeg Akcijskog plana. Stečena iskustva poslužila su kao putokaz za daljnje unaprjeđenje strateškog okvira, najprije usvajanjem Nacionalnog programa za suzbijanje korupcije 2006.-2008., a potom i Strategije suzbijanja korupcije od 19. lipnja 2008. godine i provedbenog Akcijskog plana, koji je revidiran 2010. i 2012. godine, sukladno izazovima i potrebama praktičnog antikoruptivnog djelovanja. Akcijski plan u čiju provedbu je uključeno i Ministarstvo unutarnjih poslova omogućava sustavan nadzor provedbe Strategije i predstavlja kontrolni mehanizam pomoću kojeg će se moći vidjeti da li je određena mjera provedena u potpunosti ili ju je potrebno redefinirati u skladu s novim potrebama.

Prioritetni ciljevi u realizaciji Strategije su:

- unapređivanje pravnog i institucionalnog okvira za učinkovito i sustavno suzbijanje korupcije
- afirmacija pristupa »društvo bez korupcije«
- jačanje integriteta, odgovornosti i transparentnosti u radu tijela državne vlasti i s tim u vezi jačanje povjerenja građana u državne institucije
- stvaranje preduvjeta za sprječavanje korupcije na svim razinama
- podizanje razine učinkovitosti otkrivanja i kaznenog progona korupcijskih kaznenih djela
- podizanje javne svijesti o štetnosti korupcije i o potrebi njezina suzbijanja
- unapređivanje međunarodne suradnje u borbi protiv korupcije
- unapređivanje suradnje između državnih tijela nadležnih za provedbu Strategije
- unapređivanje suradnje s organizacijama civilnog društva

Nadalje, Hrvatski sabor je na svojoj sjednici 27. veljače 2015. godine novu, strukturno i metodološki proaktivno usmjerenu Strategiju suzbijanja korupcije za razdoblje 2015.-2020. godine. Dok je prethodna Strategija bila usmjerena na izgradnju institucionalnog i zakonskog okvira, uspostavu koordiniranih međuresornih radnih procesa te na suzbijanje i procesuiranje korupcije, nova Strategija je fokusirana na prevenciju korupcije kroz detekciju korupcijskih rizika i uklanjanje preostalih zakonodavnih i institucionalnih nedostataka, a kroz sustavne napore u području prevencije korupciju treba učiniti najrizičnijim izborom. Strategija ujedno promovira integritet i transparentnost u radu državnih tijela i institucija, stavljajući naglasak na odgovornost

osoba na javnim funkcijama. Strategija predstavlja participativni okvir za formuliranje antikorupcijskih mjera i praćenje njihova izvršenja. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici 16. srpnja 2015. godine donijela Odluku o provedbi Akcijskog plana za 2015. i 2016. godinu uz Strategiju suzbijanja korupcije za razdoblje 2015-2020. godine. Akcijskim planom su jasno definirane aktivnosti na svim razinama sa jasnim ciljem daljnjeg unapređenja u borbi protiv svih oblika korupcije i njezine prevencije.

AFCOS mreža

S obzirom da je Republika Hrvatska punopravna članica Europske unije, vrlo važne protukorupcijske aktivnosti poduzimaju državna tijela u okviru AFCOS mreže (Ministarstvo financija, Državno odvjetništvo, Ministarstvo unutarnjih poslova i dr.) putem koje se provodi koordinacija zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti uz neposrednu suradnju s Uredom Europske komisije za borbu protiv prijevara (OLAF), s ciljem zaštite financijskih interesa Europske unije. Kao zemlja korisnica EU fondova, Republika Hrvatska je odgovorna za osiguravanje pravnog okvira za zaštitu financijskih interesa Europske unije, kao i uspostavu učinkovitog i djelotvornog sustav upravljanja nepravilnostima i prijevarama, a vezano uz sredstva pomoći Europske unije.

Za suzbijanje korupcije trebamo i vašu suradnju

Ministarstvo unutarnjih poslova, svjesno svoje odgovornosti u suzbijanju korupcije, ali svjesno i iznimno važne uloge ostalih segmenata društva i građana, nastoji dati odgovarajući značaj i poduzeti odlučne korake na suzbijanju ovakvih kaznenih djela. Stoga pozivamo na suradnju građane uključene u sva područja života u Hrvatskoj, da nam se pridruže u tom nastojanju. Otvoreni smo za sve oblike komunikacije, prihvaćamo obavijesti, sugestije, prijedloge i primjedbe. Želja nam je da komunikacija bude dobronamjerna i potrebna, a vaša poruka jasna i sadržajna. Naglašavamo da za uspješno suprotstavljanje korupciji nije dovoljna vaša i naša iskrena želja i odlučnost. Potrebno je obostrano povjerenje, vaša strpljivost i razumijevanje za činjenicu da rezultate možemo ostvariti samo ako prikupimo dokaze sukladno propisanom zakonskom postupku.

Možete nam se obratiti svakodnevno, od 0 do 24, putem:

- besplatnog telefona: **0800 5092**
- besplatnog telefaksa: **0800 8092**
- e-mail adrese: korupcija@mup.hr

Zahvaljujemo na suradnji!